

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Volenti non fit iniuria.

»Tabor«, ki ga je hotela dne 12. oktobra prirediti klerikalna stranka v liberalni Ljubljani, je vlada prepovedala, in sicer iz ozirov na javni red in mir.

Klerikalci so te prepovedi sami krivi, kajti pripravljali so shod na tak način, da ga je vlada morala prepovedati. Volenti non fit iniuria!

Ni je na svetu vlade, ki bi mogla dovoliti shod, za kateri se je tako sistematično hujskalo, kakor za klerikalni »tabor« v Ljubljani. Ne le, da je »Domo-ljub« ščuval in namigaval, da pride do pobojev, tudi dr. Šusteršič je ščuval po shodih in na shodu v Vipavi oznanjal, da bodo klerikalci 12. oktobra ponižali napredno Ljubljano in napredne voditelje. Kar naravnost se je napovedovalo izgrede in poboje, in da je vlada v ožgled temu shod prepovedala, je več ko naravno. Klerikalci so le dosegli, kar so name-ravali.

Kdo si more tudi misliti, da dopusti vlada tak shod, pri katerem je zanesljivo pričakovati velikih izgrede? Ako bi Čehi v Brnu hoteli prirediti shod, ki naj poniža Brno in ondote voditelje nemške stranke, bi bil ta shod ravno tako gotovo prepovedan, kakor sedaj klerikalni »tabor« v Ljubljani. Ali vzemimo Trst. Ko bi Slovenci hoteli v Trstu prirediti manifestacijo in bi to manifestacijo naznanjali z grožnjami in z obljubami, s kakršnimi niso štedili kranjski klerikalci glede svojega tabora — ali bi bil mar tak shod dopuščen? In ravno tako bi se zgodilo v vsakem drugem mestu, kjer bi se bilo bati rabuk, kjer bi se s hujskanjem rabuke pripravljale. In da bi bilo prišlo v Ljubljani do resnih rabuk, o tem pač ni nobenega dvoma. Toliko pa ni vreden ves klerikalni shod, toliko ni vredna vsa klerikalna stranka s svojim blagoslovljenim voditeljem vred, da bi radi nje postalo nekaj ljudi nesrečnih in da bi morda celo tekla kri.

Klerikalci torej nimajo prav nobenega

vzroka, se pritoževati radi vladne prepovedi. Če so hoteli uprizoriti shod, bi ga bili prav lahko in nihče bi jim tega ne bil branil. Mi sami smo se odločno zavzemali za to, naj se jim shod dovoli. Imeli so torej proste roke in lahko bi bili svobodno in nemoteno govorili in resolvirali, kolikor bi bili hoteli. A namesto da bili skrbeliza to, da svoj shod omogočijo, so začeli groziti, ščuovati k silovitostim in obetati izgrede. Da jim je bilo na tem, da se shod vrši, bi ga gotovo ne bili pripravljali s provokacijami in grožnjami. Prav to, da so ga pripravljali na tak način, priča jasno, da so hoteli izsiliti prepoved. To je bilo seveda lahko doseči, ker mora vlada uvaževati obstoječa ostra nasprotja in velikansko razburjenost.

Volenti non fit iniuria — klerikalci so le to dosegli, kar so iskali, a če zdaj deklamirajo in se repenčijo, je to le komedija in nič drugega.

Ljubljana, 22. septembra.

Diplomacija in morala.

Amerikanci se branijo priseljencev. Šele nedavno je bil sklenjen strog zakon, ki določa, da se priseljenci brez premoženja ne sprejemajo več ter da je najostreje paziti, da se ne vsilijo med Američane izgubljene in nevarne eksistence. Sedaj pa se Amerikanci branijo izrečno revnih židov in Kitajcev. Revščine in bede ima Amerika že sama dovolj, torej ne rabi še tujih beračev, ki so nevaren element. Zlasti iz Rumunije prihajajo cele tolpe razcapanih in izstradanih židov. V Rumuniji je verska svoboda neznana in žide preganjajo neusmiljeno. Židje se torej izseljajo v Ameriko. Zato se je obrnil državni tajnik Zedinjenih držav do vseh evropskih velevladstij, naj posredujejo, da se položaj židov v Rumuniji izboljša in njih izseljevanje ustavi. »Tekom časa je Rumunija večino najpravičnejših določb berlinske pogodbe začela prezirati in onemogočati. Židje so izključeni iz državnih opravil in iz učenjaškega poklica, iz posestništva, da, celo iz vrst navadnih polje

delcev. Prepovedano jim je prebivati v kmetijskih okrajih. Mnogo strok male trgovine in rokodelstva jim je zaprtih. A tudi v mestih, kjer morajo živeti kot navadni rokodelci in najeti delavci, sme priti na dva rumunska delavca le po en žid. Izključeni so skoraj iz vsakega pridobninskega opravila ter si ne morejo pomagati iz ponižujočega stališča, na katero so potisnjeni siloma. Zato jim ne preostaja nič drugega, kot bežati v druge dežele.« Tako piše Hay v imenu Zedinjenih držav. Rumunska vlada postopa proti židom kruto in krivično ter nečloveško. Naj bi torej evropske vlade poskrbele, da se stanje židov v Rumuniji olajša ter se jim zagamči svoboda dela in zaslužka. Ta nota vzbuja v evropskih časopisih veliko senzacijo, in zlasti židovski listi pojó Hayu cele himne. Ali svobodomiselná američanska vlada zahteva svobodo le drugod, doma je pa sama ne pozna. Kako postopajo Amerikanci proti zamorcem in Filipincem! Tako nečloveške surovosti in neusmiljenosti ne pozna ves svet. Kako se postopa v Ameriki proti štrajkujočim delavcem iz Avstrije in Italije! Pravice Amerika ne pozna na lastnih tleh proti tujcem. Evropa se gotovo ne bo vtikala v rumunske razmere, saj je Rumunija v zvezi z dvo- in trozvezjo.

Preganjanje na Ogrskem.

Skoraj ne mine teden, da ni na Ogrskem obsojen kak zastopnik nemadarskega naroda radi naglašanja svoje materinščine. Madjarom se zdi največji zločin, ako naglašá Slovak, da je Slovan ali Saks, da je Nemec. To smatrajo za veleizdajništvo in zločin prve vrste. Vsi nemadarski narodi: Slovaki, Hrvatje, Saksonci, Rumunci smejo poznati le eno domovino: Ogrsko in en državni jezik: madjarski. Celo domorodne pesni se zdé Madjarom nevarno hujskanje ter vtaknejo takega precej v ječo. Temešvarski nemški urednik Cramer je zložil pesem v nemškem narodnem duhu in je bil obsojen na tri mesece ječe. In vendar je Temešvar večinoma nemško mesto!

Buri v Berlinu.

Burski generali pridejo spočetka oktobra za pet dni v Berlin, kjer jih sprejmó s častjo. Izvolil se je odsek, ki priredi sprejem. Načelnik je posl. Lückhoff. Pesnik Wildenbruch jih pozdravi s pesmijo. Vršila se bo svečanska seja nemškega podpornega društva za Bure, katere se udeležé tudi generali Burov in v kateri se jim izroči 200.000 mark za revne Bure. V filharmonični dvorani bo javen shod, na katerem bodo generali govorili. Buri pridejo baje tudi na Dunaj. Povsod dobivajo izdatne podpore za svoj narod. Sploh delajo burski vodje z največjo nesebičnostjo za podporo rojakov, ki živé v bedi.

Najnovejše politične vesti.

Ogrski ministri pridejo jutri na Dunaj, da se nadaljujejo pogajanja o avtonomnem carinskem tarifu ter o nagodbi. — Zvišanje finančne carine, posebno na kavo predlaga baje ogrska vlada. — Socialdemokratski strankarski shod je odklonil predlog Welkerja, naj bi se stranka bojevala tudi zoper katoliško cerkev, temuč se je potrdilo načelo, da je verstvo prosto in za vsakogar zasebna zadeva. — Dopolnilne volitve v srbsko skupščino so izpadle v prilog vladi, ker je izmed 10 poslancev 9 vladnih pristašev. — Prebivalstvo Indije je po najnovšem ljudskem štetju v zadnjih desetih letih nazadovalo za 8 milijonov, tako hudo je gospodarila lakota in kuga. — Francoski mornarski minister Pelletan je zopet javno govoril, in sicer na Korziki ter je izjavil, da je prijatelj Italije in prijatelj vsega človeštva. — Anarhisti v sprejemnem komiteju. Še pravočasno se je zvedelo, da je v prvem sprejemnem odseku, ki bi bil sprejemal v Čikagi predsednika Roosevelta, več članov anarhistov. Vsled tega se je celi program spremenil ter ostane za javnost tajen. — Sprejem burskih generalov v Antverpah se je razvil v velikansko svečanost. Množice so hotele po sil-

LISTEK.

Po Gorenji Italiji.

Spomini s pota.

(Dolge.)

4. Verona.

Bila je trda noč in prijetno se je spalo na mehkih blazinah v kupeju, ki je imel zunaj obešeno deščico z napisom »separiran voz za damo«. V Turinu sem bil zašel pomotoma vanj, a dame ni bilo ves čas nobene. Ker sem zastrl vrata, si ni upal nihče v moj kupé in tako sem užival vso pot največjo komodnost ter spal, kadil, pil, jedel in spal, spal...

Nakrat se je ustavil vlak; instinktivno sem se prebudil, pogledal na uro: kazala je 3/4. Ej, v Veroni smo! »Stazione Porta Nuova!« Jedva sem bil na peronu, se je vlak začel zopet pomikati dalje. Pred kolodvorom je stalo nekaj fijakarjev, a nobenega omnibusa. »Vsi hoteli so polni!« mi je pravil izvošček. Ali na cesti človek vendar ne more ostati. Zato sva se vozila od hotela do hotela ter iskala sobico. Hladno je bilo. Veronske ulice so bile vaško prazne in tihe. Vse kavarne in vse gostilne zaprte. Končno pa sva iz-

taknila vendarle lepo sobo v hotelu »Aquila vera«. Bilo je že štiri, ko sem zaspal.

Že pred 7. pa me je zbudilo kričanje raznašalcev jutranjih listov. Ti raznašalci begajo nervozno po ulicah, se ustavljajo na oglih hiš, tekajo po kavarnah, gostilnah in prodajalnicah ter vpijejo venomer naslov in vsebino svojega lista. Prodajo jih mnogo, zlasti kadar ima list kaj posebno senzacionalnega. Tisti dan je bil na vrsti neki borzni škandal v Turinu. Od vseh strani se je čulo torej kričanje, visoki in nizki, čisti in hripavi, moški in ženski glasovi: »Škandal! Sleparija! Borzen Panama v Turinu!«

Ustal sem in šel v kavarno. Sploh sem imel navado, da sem po kavarnah iskal prvih informacij o vsakem mestu ter poizvedel, kakó naj hodim in kakó naj se vozim, da si ogledam naglo najzanimivejše stvari.

Verona šteje 60.800 prebivalcev ter posadko 6000 mož. Mesto leži ob deroči široki Adiži, ki ima krasna kamenita obrežja z drevoredi. Na levem obrežju se dvigajo hribci, pokriti z visokimi, druga nad drugo ležečimi hišami in vrhu vseh mogočne trdnjave s stolpi in okopnimi zidovi. Ta stran mesta je sploh najlepša. Terasa raznobojnih hiš, med njimi zeleno

drevje in kot krona vsega gigantski kompleks utrdb iz rudeče opeke delajo nepopisno slikovit vtisk. Kamor se ga oko, povsod se dvigajo v okrožju holmi, na njih pa se vidijo stare, porušene, in nove utrdbe.

Te trdnjave so bile do l. 1866. glavna opora avstrijskega gospodstva v Gorenji Italiji, in Verona je bila središče nerodne avstrijske vojne politike.

Nekaj posebnega so male lesene hišice sredi Adiže. Z obrežja vodijo vanje ozke brvi na močnih kolih. Hišice so mlini in kovačnice.

Središče mesta je ozka in dolga Piazza delle Erbe, stari forum, danes tržišče sadja in zelenjave. Na severnem koncu trga stoji na stebri kopija benečanskega leva sv. Marka, sredi trga je vodnjak s kipom Verone in poleg nje starinska Tribuna s 4 stebri, kjer so se v srednjem veku razglašale sodbe. Na vseh štirih straneh so visoke, poslikane palače. Freske kažejo v ogromnih dimenzijah Adama in Evo, nesramnico Putifarko, i. t. d. Povsod mnogo kipečega, bujnega mesa!

S tega trga trgovcev in kramarjev se pride na aristokratski, lepo tlakovani trg: Piazza dei Signori s Tribunalom, Prefetturo in s starim »protovžem«,

(Palazzo del Consiglio) s krasno zgodnjorenesančno loggio. Po zidovju stojé sohe slavnih Veronescev starega veka: Kornelij Nepos, Katul, ml. Plinij, Vitruv, Emilij Macer, Virgilov prijatelj in tovariš, ob stenah pa doprsja Veronescev novejšé dobe. Seveda sam mramor!

Sredi trga stoji velika soha stoječega Dantega, ki si zamišljeno podpira z desno roko svojo brado. Dante je pribežal iz Florence l. 1303. v Verono ter je dobil v palači na tem trgu svoje bivališče. Tu je nadaljeval svojo »Božjo komedijo«.

S tega trga se pride zopet na tretji trg, kjer stoji historično znamenita in bogata cerkev, S. Maria Antica z romanskim kampanilom in z veličastnimi spomeniki Skaligerjev (Arche Scaligere) v čistogotskem slogu. Pred cerkvijo je omrežen prostor s sarkofagi, kipi in mavzoleji. Nad cerkvenimi vrati je sarkofag in nad stolpičasto streho vrhu njega mramornata soha na konju sedečega viteza Can Grande I. della Scala z mečem v roki in na hrbet pomaknjeno čelado. Skaligerji so si tu pred cerkvijo in sredi mesta ustanovili svoje pokopališče, ki je seveda pravcat konglomerat najdragocejših kiparskih in železnoobrtnih umotvorov. (Konec prih.)

izpreči konje ter peljati dalje Bure — Slavnost 20. septembra se je praznovala navdušeno po celi Italiji — Ogrski državni zbor bo imel prvo seje 8. oktobra v novi parlamentni palači.

Dopisi.

Iz Celja. »Večer v slovenskem raju« je naslov veselici, ki jo priredite ženska in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda dne 5. oktobra t. l. v vseh prostorih prvega nadstropja v »Nar. domu« v Celju. — Našeje se je prav obilne vdeležbe iz celega slovenskega Štajerskega, pa tudi Kranjske utegne poslati mnogo udeležnikov. Saj je program veselici za Celje čisto nov, a zanimiv in zabaven v vsakem oziru. Kdor se je vdeležil lanske veselice družbe sv. Cirila in Metoda v ljubljanskem »Narodnem domu«, ta si lahko misli, da se bode vršila dne 5. oktobra v Celju nekako onej slična zabava. Po raznovrstnosti predmetov pa utegne celjski večer celo prekositi ljubljanskega — živahnost prirediteljev celjskih narodnih društev pa itak že slovi po slovenskem svetu. Umetniki, pevci, igralci, dekoraterji, vse je že pridno pri delu in ustvariti se utegne pravi raj, kjer bo vladalo za en večer navdušenje, veselje in vživanje. Zanimanje občinstva iz Celja in okolice je torej veliko in reči smemo, da opravičeno.

Duhovniški celibat.

V sedanjih cerkvenih institucijah je pač marsikaj protinaravnega in prisiljenega, kar se nikakor ne more več vjemati z duhom časa ter škoduje veri in pravici. Najbolj nenaravna je pač prepoved ženitve rimsko-katoliškim duhovnikom.

Takoj v začetku smo prepričani, da bo marsikateri onih naših duhovnikov, ki se sicer peni v svoji rimski strasti, ako čita bičanje kaknega izrodka v naši cerkveni uredbi, pohvalno prikimal k tej naši obsodbi. Pod kožo smo pač vsi krvavi, niti mali niti veliki blagoslovi ne izženejo iz človeškega telesa naravnih nagonov.

Da je prisilni duhovniški celibat navaden izrodek v katoliškem verstvu, tega pač ne bo nihče tajil. Nikjer v Kristusovih naukah in v nobeni tradiciji ni dokazano, da je ustanovnik naše cerkve želel, naj bi se duhovniki odrekli zakonu. Pač pa je bila večina mož, ki si jih je Kristus izbral za prve svoje namestnike, oženjenih. In to je veljalo za papeže, škofo in duhovnike sploh noter do srednjega veka, ko je začelo v katoliški cerkvi poganjati toliko plevela, da je skoraj povsem zadušil prvotno idealno setev.

Nezadovoljnost proti tej papeževi prepovedi je bila v začetku splošna, a strah pred grmado in nateznicco je zavezal nezadovoljnejem jeziku, a to tembolj, ker ni duhovnikom zabranjen takozvani zakon »na levo roko«. Napočila je splošna nenravnost, kajti prisiljeni celibator se je skušal odškodovati kjerkoli, mu je bilo mogoče. Sam izključen iz zakonske sreče, ni maral več priznavati svetosti zakona, devištvo mu je bilo povsod na poti, a vdove in sirote so že itak bile priporočene njegovi milosti in — nemilosti. Preprosti narod pa, ki je gledal dan na dan vse te strastne izgrede svojih dušnih pastirjev, se je čimdalje bolj ohlajal za njegove nauke ter tudi sam izgubljal vero v nravnost, čistost in zakonsko zvestobo.

Ne trdimo preveč, da je bil direktni vzrok za cerkveni razkol baš ta prisiljeni, nenravní celibat. Le hrepenenje po tem človeškem pravu je narekovalo Luterju znane teze. To je tudi pokazal, ko je takoj po ločitvi rimske cerkve sklenil zakon. Ne njegovi nauki, temuč poglavitno le isto hrepenenje mu je pridobilo celo vrsto gorečih pristašev in oznanjevalcev njegove nove vere.

Tedaj je bil čas, da bi bili v Rimu uvideli napako celibata. Trebalo bi bilo le zopet preklicati prepoved zakona za duhovnike in nezadovoljni duhovniki bi se bili povrnili v katoliško cerkev s svojimi družicami, brez oznanjevalcev pa bi se tudi novi nauk ne bil dalje širil. In prihranjena bi bila vsa ona podivjanost in neizmerna beda, ki ju je provzročila dolgotrajna protireformacijska vojna. Toda ne, prepoved enega impotentnega papeža je morala obveljati ter zahtevati tisoče in tisoče človeških žrtev, zraven pa se je vendar izvršilo veliko razcepjenje katoliške cerkve.

In tako je poleg drugih nezdruživih in nenaravnih izrodov tudi celibat moral obviseti na cerkvenih institucijah v dvajseto stoletje, in ž njim pa tudi nezadovoljnost do istega med duhovniki in splošna pohujšljivost med ljudstvom. Da, v zadnjem času raste tako prva kakor druga uprav rapidno ter mora priti do neke odločitve.

Glede pohujšljivosti duhovništva nam

pač ni treba še posebej govoriti, saj je itak naše stalno, nevaležno delo bičati to kugo današnjega veka; dasi se nam v sedem tega predbačiva malenkostno nazarje in razkrivanje škandalov. Mi gotovo ne iščemo teh aramotno žalostnih pojavov, temuč nam jih nudijo dan na dan naši celebratorji. Tega pa vendar ne moremo mirno gledati, da se na račun nenaravno zabranjene ženitve duhovnikov zapeljujejo od teh »deviških« ljudi naše žene, onečajo naše hčerke ter se spreminjajo bivališča Kristusovih namestnikov v navadne bordele.

Dobro znamenje naprednega časa pa je vendar, da se je začelo zadnji čas tudi med bolj idealnimi duhovniki samimi, ki ne marajo zadoščati svojemu spolnemu nagonu na zgorajšnje načine, prav živahno gibanje zoper celibat. Tu je v prvi vrsti znani nižjeavstrijski krščansko-socialni poslanec, prelat dr. Scheicher, ki je začel med svojimi somišljeniki propagando za odpravo celibata. Ta mož, ki je na glasu dobrega cerkvenega učenjaka in dobrega duhovnika sploh, je priobčil v »Korrespondenzblatt für den katholischen Klerus« članek za odpravo duhovniškega celibata ter navaja več tozadevnih mu došlih dopisov katoliških duhovnikov.

Eden teh dopisov se glasi: »Celibat je uredba, ki se je uvedla pred nedavnimi časi iz vzrokov, ki so veljali pred tisoči leti. Danes pa je ta naprava zastarela in času neprimerna. Kajti prednost, ki izhaja iz celibata, je neprimerno manjša kakor pa škoda, ki jo napravljajo.«

Drugi dopis se bavi s »škodoželjnostjo«, s katero nasprotniki navajajo škandalozne dogodke duhovnikov ter pristavljajo: »Treba je preiskavati, od kod imajo taki žalostni dogodki pri duhovnikih svoj izvor, in ta izvor je treba odstraniti, proti temu je treba delovati. In če preiskujete bodete našli, da je zadnji vzrok vseh teh slučajev prisiljeni celibat. Proti temu se bojujete, to odpravite in imeli bodete prave duhovnike.«

Tretji duhovnik piše: »Svet naj čuje in tudi oni, ki vodijo kurijo v Rimu, da v nas človeška narava in dostojnost mogočno protestuje zoper uredbe in razmere, ki so prinesle že toliko sramote, toliko nečasti in izgub cerkvi. Pri tem globoko čutimo žalost, da zgoraj nočejo razumeti našega odkritosrčnega klica po izboljšanju in nočejo vedeti, kako propadamo kot celota. Skrajnji čas je, da se v interesu cerkve razpravlja o tem predmetu. Kaj odgovarja bolj dostojanstvu bogoslužnih in cerkvenih opravil duhovnika in njegovi veljavi v družbi: Legitimni zakon ali farovška dama? Na to vprašanje odgovori tudi zadnji človek v najbolj skriti vasi, tako jasno je vprašanje.«

Naj bi se tudi pri nas našlo dovolj pogumnih in odkritih duhovnikov za to vprašanje, njim samim in nam na korist.

Afera Wallburg pred sodiščem.

Razprava proti Maksu Staudingerju je bila v soboto zvečer končana in je bil Staudinger obsojen na štiri mesece. Stvar je s tem prav za prav končana, ali z ozirom na občno zanimanje za to zadevo, hočemo še nekatere momente za beležiti.

Ko je bil zaslisan vojaški kurat g. Fran Ivanetič, ki je bil takrat voditelj vojaške poročne in krstne matice, ko sta Wallburg in Staudinger iz poročne matice iztrgala dva lista, ga je vprašal zagovornik dr. Rosenfeld: »Dne 12. avgusta l. 1863. je takratni vojaški duhovnik v Ljubljani krstil Klotildo pl. Simics, v krstno matico tega ni vpisal. Kaj pravite k temu? — Ivanetič: Kaj pa naj rečem? — Dr. Rosenfeld: Vam bom pa jaz rekel: Ravno tako, kakor se ni vpisal v matico krst, ki se je dejanski zgodil, ravno tako se lahko ni vpisala poroka, ki se je dejanski zgodila.«

Ko je bilo zaslišanje prič in izvedencev končano, je sodni dvor odklonil vse zagovornikove predloge glede zasliševanja novih prič in začelo se je plediranje.

Drž. pravdnik Trenz je zastopal stališče, da sta Staudinger in Wallburg nameravala sleparijo, s katero bi bili Wallburgi dobili nekaj milijonov. Tudi če je Staudinger verjel, da se je zakon dejanski sklenil, je vedoma falsificiral in s tem storil kaznivo dejanje.

Zagovornik dr. Rosenfeld je zastopal stališče, da tudi sedaj še ni dokazano, so-li Wallburgi zakonski ali nezakonski otroci nadvojvode Ernesta in zagovornik je prepričan, da se je Wallburgom zgodila velika krivica. Umeje se samo po sebi, da se je manipulacija s krstnimi dokumenti Wallburgov zgodila brez vednosti članov cesarske hiše, da ti niso dobro poučeni o celi zadevi. Najčudnejše pa je, da je zatožen samo Makso Staudinger, kajti to, kar je storil Staudinger, so druge osebe še v veliko večjem obsegu delale, a vendar se jih ne toži. Končno je zastopal zagovornik nazor, da more Staudinger biti obsojen kvečjemu radi prestopka.

Sodni dvor je obsodil Staudingerja zaradi poskušene goljufije v smislu §§ 8., 197. in 199d na štiri mesece navadne ječe. Sodni dvor se je najprej bavil z vprašanjem, če je kompetenten, to stvar soditi. Imel je soditi o stvari tako, kakor je tožena in za tako stvar je kompetenten. (Op. uredništva: občno mnenje pravnikov je, da spada spada stvar pred porotnike.)

Staudinger ni delal v dobri veri, kajti policijski komisar Robida mu je povedal, da je bil dozdevni zakon sklenjen l. 1863, on pa je v matični list vpisal, da je bil sklenjen l. 1858. Če je bil nadvojvoda poročen, to se ni dokazalo, gotovo pa je, da je Staudinger goljufal državo in ji storil sicer ne materialno, pač pa idealno škodo.

Obtoženec je sodbo sprejel in takoj nastopil kazen.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. septembra.

— **Osebnostna vest.** Notarski kandidat v Kranju g. Alojzij Krajnc je imenovan notarjem v Senožečah. — Deželnovladni koncipisti gg. Žiga baron Gussisch, Friderik grof Hardeg in Ernest Kordin so imenovani za okrajne komisarje. Konceptni praktikant g. dr. Fran Vončina je imenovan deželnovladnim koncipistom. Okrajni komisar v Ljubljani g. dr. Pilshofer je premeščen h glavarstvu v Postojno — Proštom v Gorici je imenovan g. dr. Alojzij Faidutti.

— **Občinski svet** ima jutri, v torek, 23. t. m., ob petih pop. sejo. Na dnevnem redu so poročila: o raznih računskih sklepih; o ponudbi Josipa Boštjančiča, da mestna občina kupi njegovo hišo v Kolo-dvorskih ulicah; o dovolitvi kredita za neko napravo v mestni jubilejski ubožnici; o županovem dopisu v zadevi dovolitve dodatnega kredita za tiskovine; o magistratnem nasvetu v zadevi naprave kanala v Novih ulicah; o prizivu Emilije Poppove v zadevi ograje pri njenem vrtu; o prošnji hišnega posestnika Alojzija Pogachnika na Miklošičevi cesti in hišne posestnice Urške Strahove na sv. Petra cesti za bremen prosti odpis nekih parcel; o prošnji Josipa Koutnega za podaljšanje roka za izplačilo dovoljenega mu 3% državne posojila; o delovanju mestne posredovalnice za delo in službe tekom leta 1901; o imenovanju nove ceste v Prulah; o prizivu mesarice Marije Cirmarove v Šent Vidu glede plačevanja pristojbine za ogled mesa v mestni klavnic; o delovanju »Prostovoljnega gasilnega društva v Ljubljani«; o dopisu kornega poveljstva v Gradcu glede oddaljenosti novih stavb od novo projektovanega oskrbovališča; o dopisu vodstva električne cestne železnice glede delne spremembe voznega reda in glede nekaterih olajšav za občinstvo; o nakupu pisalnega stroja za višjo dekliško šolo; o podelitvi služeb knjigovodskega asistenta, knjigovodskega praktika in pisarniškega praktika.

— **Dr. Dyk v žlindri.** Mladočeški poslanec dr. Dyk je velik prijatelj našega dr. Šusteršiča in se je zavzemal zanj celo tedaj, ko se je v državnem zboru reševala Šusteršičeva žlindra. No, in sedaj tiči dr. Dyk sam v žlindri tako globoko, kakor njegov prijatelj dr. Šusteršič, in opira in opravičuje se tako obupno, kakor voditelj kranjske duhovniške stranke. Dunajski »Slovan« je obdolžil dr. Dyka, da je njegovemu uredniku ponudil 100 gld., če z ozirom na deželnozbornske volitve na Nižjeavstrijskem ne bo pisal proti krščanskim socialcem ter med dunajskimi Čehi vplival na to, da bodo glasovali za krščansko-socialne kandidati. To razkritje se med Čehi obudilo največje ogorčenje in »Narodni Listy« so pozvali dr. Dyka, naj se tekom 12 ur opraviči. Dr. Dyk je tudi hotel izjaviti, da vse nič res ni, kar se mu očita. A sedaj se je oglasil zopet dunajski »Slovan« in priobčil celo vrsto pisem in brzojav dr. Dyka, iz katerih izhaja, da so bila vsa očitavanja utemeljena in da je dr. Dyk res skušal podkupiti glasilo dunajskih Čehov in češke voditelje, da bi delali za Luegerja. Kake posledice bo to imelo za dr. Dyka, je težko reči. Danes imajo Čehi na Dunaju shod, na kateri je povabljen dr. Dyk, da se opraviči. Sicer pa to ni prva umazana zadeva, v kateri je zapleten dr. Dyk, in zato se tudi nič ne čudimo,

da je tako dober prijatelj dr. Šusteršiča. »Gliha vkup štrih.«

— **Klerikalna olika.** Prijatelj našega lista nam piše: Včeraj popoldne sem gledal pri oknu s svojo soprogo, koja je imela slučajno »Slovenski Narod« v roki, šenklaško procesijo. — Žal, gospod urednik, da niste opozorili bralcev Vašega lista na omenjeno procesijo in sodrgo, da ne bi bil doživel takega presenečenja in zadrege! Iz sredine procesije se namreč nenadoma obrne proti najinem oknu neko pohabljen babše in nama pokaže svoj pobožni, kakor podplat dolgi in široki — jezik!! Zakaj? Kakor sem pozneje izvedel, vdarilo so gnadlivi firšt s to procesijo nad »Slovenski Narod« in njegove bralce. In baš ta list, kojega je imela moja soproga pri tej priliki (Bog mi grehe odpusti) v roki, je spravlil olikanega firštovega člana in boritelja v ogenj, da je kazal mirnim, nič surovega slutečim gledalcem osle in svoj umazani jezik. NB.: To se je zgodilo pri procesiji, koji na čelu so nesli križanega in koji so spremljali trije korarji z asistenco.

— **Dr. Brejc** nam je z ozirom na dnevno vest »Dr. Brejc« v listu z dne 15. septembra t. l. št. 211, nastopni brez-pomembni popravek: Ni res, da bi bil jaz kdaj kakemu kolegu kak kazenski zagovor snedel ali si kaj tacega prizadeval ali da bi mu ga sploh ne privoščil. Tudi ni res, da bi bil jaz kurata Ferjančiča in dr. Lampeta v zapor spravil, ker je nasprotno res, da sem se pošteno potrudil, prvega kot drugega rešiti obsodbe. Istotako je popolnoma neresnično, da bi bil jaz o Frančičevem slučaju v »Slovenec« kaj pisal, ker je nasprotno res, da z dotično »Slovenec« notico nisem v nikaki zvezi, ker je nisem niti pisal, niti inšpiriral. V Ljubljani 16. septembra 1902. — Dr. Janko Brejc, odvetnik.

— **Slovensko gledališče.** Da se bodo mogla narodna društva ravnati gledé svojih prirediteljev, naznanja se, da se vrše slovenske predstave sledeče dneve: 27., 28. in 30. septembra; 3., 5., 7., 9., 11., 14., 17., 19., 21., 23., 25. in 28. oktobra; 1., 2., 4., 6., 8., 11., 14., 16., 18., 20., 22., 25., 28. in 30. novembra. Dnevi se ne morejo izpreminjati ali zamenjati, nego se vrše slovenske predstave nepreklicno ob navedenih dneh.

— **II. Slovenska umetniška razstava.** Za II. razstavo umetniškega društva v veliki dvorani »Narodnega doma« vlada največje zanimanje. V soboto popoldne in včeraj je posetilo razstavo nad 300 oseb. Vabilu odbora se je odzvalo tudi gđ. Ivana Kobilčeva. Odzval pa se je tudi g. prof. Anton Gvaiz. Katalog razstave izide v sredo; dotlej se je nadejati, da bodo došle že vse umetnine.

— **Ivan Vrhovec** †. Včeraj popoldne je bil pokopan gosp. prof. Ivan Vrhovec. Mnogoštevilna udeležba je pričala, kako priljubljen in spoštovan je bil pokojnik v vseh krogih. Pred hišo in na pokopališču so peli dijaki pod vodstvom g. prof. Foersterja.

— **Občinske volitve v Novem mestu.** Piše se nam: Naše duhovenstvo ne more v Novem mestu vspehov pridobiti proti narodno-napredni stranki. Vsi poskusi so bili dozdej zastonj. Nekaj let se poskušava s takozvano obrtno-rokodelsko zadrugo, katero komandirajo ob volitvah v boj. Ker so zadržarji pod vodstvom duhovenstva še maloštevilni, ker med meščani politikujoč duhovnik ni najboljša firma, se hodi v boj kot »neodvisna stranka«; njih kandidati izjavljajo, da nimajo z duhovniki-politiki nobene zveze, da hočejo zgolj le gospodarske težnje zasledovati. Farovž dela na tihem. Višji aranžerji se držijo v rezervi, manjši pa delajo. Ako šanse dobro kažejo, stopi višji iz rezerve, ako ne in ako se kaže preveč, da se duhovenstvu očita vtikovanje, da višji naznaniti, da nima nič s temi strankarji opraviti. Vsaka blamaža dlje časa učinkuje. Tako je bilo tudi pri ravno izvojevanih volitvah novega občinskega odbora pri nas. Velik hrušč so zagnali v zadrugi. »Vse tri razrede hočemo imeti! Narod je za nami!« Dvorni svetnik Šuklje je dirigiral svojega jedinega prijatelja, ki ga še ima v mestu, gosp. Fr. Perka med te strankarje. Ta se ni prav upal na plano. Bil je dozdej naš strankar in vse sramežljivosti še ni izgubil. Misli pa je, da mi propadamo in gotovo bitko v III. razredu

in tudi v II. izgubimo. A nesreča, ki spremlja Šuklje v slednjem času, hodi tudi za njegovim prijateljem g. Perkom. »Grajka njiva« in gimnazijske poslopje na njej je klerikalni stranki vzela za deset let vse možnosti, da pridobi v našem mestu količjak tal. »Slovenec«, ki se je za grajsko njivo potegoval in Šuklje s svojim žurnalizovanjem v »Slovenca« sta nam naše boje s klerikalci izdatno olajšala. Infamije, ki jih je Šuklje v svoji grdi ne-hvaležnosti Novoščanom v »Slovenca« nakidal, so še v spominu in se bodo vedno lahko obnovljale v spominu. Misleč, da je g. Fr. Perko še naš prišast, kandidirali smo ga v III. razredu. Nesreča ga je zapeljala, da je prehitro odkril svoj vezir; nastopil je kot kandidat za II. in ko je videl, da v II. razredu ne zmaga, v III. razredu v nasprotni stranki ter za njo delal. Dan pred volitvijo so to naši volilci izvedeli. Črtali so ga večer pred volitvijo iz liste kandidatov in padel je pri volitvi. Dobil je le 22 glasov v III. razredu, dva v II. razredu. Naši kandidati pa od 96 do 104 glasov. — Volitev v III. razredu je bila živahna. Volilke, katerih je pri nas dosti, so dale pooblastila našim strankarjem. Ko je nasprotnikom prela huda za g. Perka, hodili so duhovniki ponoči klicat nekatere volilke, da podpišejo pooblastila. Volilke pa so ostale po večjem trdnem. Mi smo se nekaj več potrudili, ko navadno drugikat ob volitvah občinskega odbora. Treba je bilo pokazati, da je agitacija in nastopanje pod firmo obrtne zadruge neumnost. Vsi meščani smo obrtniki in se, bogve, malo razlikujemo v premoženju. Kuhamo vsi z vodo. Pod to firmo obrtniške zadruge se je skrival stari znane klerikalec. Ta jo je tudi skupil. Naši pametnejši zadrugetarji nasprotniki se danes sramujejo, da so v farovski službi stali, ker vsem je na tem, da se mesto povzdigne, razširi, da več produktivnih ljudi v njem živeti zamore, da se v gospodarstvu moderno razvija, da dobimo vsi meščani obilo priložnosti do prislužka v tej ali oni stroki. Vsem je pa tudi na tem, da varujemo naše občinsko premoženje in z občino združeno hranilnico, ki deluje blagotvorno. — Ta volitev je bila lepa. V III. razredu najlepša. V II. razredu je volil le eden nasprotnikov, v I. razredu nobeden. Danes je vse lepo pomirjeno in zadovoljno. Šuklje je lahko videl, da so tudi volilke stopile v boj za občinski odbor. Še je le-tem v spominu, da jim je hotel Šuklje vzeti mali košček kruha, ki ga jim daje gimnazija v mestu, da sebi koristi. In videl je »grajščak na Kamnu«, da je naša stranka močna in močnejša, ko kdaj prej, da še ne išče kompromisov, da še meče s krova neodkritosrčneže, ali celo take, ki jo hočejo iz zatijša zadeti. Kakor je šel Šuklje, šel je drugi za njim.

— **Domača obrt.** C. in kr. mornarična akademija na Reki se je opremila z novim, v najmodernejšem slogu izvršenim pohištvom. Pri konkurenčnem razpisu je bila izbrana narodna trdka J. J. Naglasa v Ljubljani, ki je predložila svoje izvršne vzorce ter tudi že naročilo izvršila. Ista ljubljanska trdka je že lani napravila vse nove, originalne klopi za c. in kr. šolo strojev v Pulju. Iste klopi je naročila šola tudi letos. Domača trdka torej vspešno konkurira s tujimi, in naša obrt si pridobiva priznanje tudi drugod.

— **Vodovod v Godoviču** zidala bo firma Ant. Kunz iz Moravskih Hranic.

— **Iz Ustja** se nam piše: Bralno društvo »Hubelj« priredi v nedeljo, dne 28. t. m. javno veselico s plesom na vrtu g. Ign. Stibilja v obitih prostorih. Pri veselici bode sviral polnoštevilna veteranska godba z Mavhin. K obilni udeležbi vljudno vabi — odbor.

— **Grozni stariši.** Kajzar Franc Duh in njegova žena Elizabeta z Raškega vrha (občina Raka) sta bila te dni aretirana, ker sta na sumu, da sta svojo lastno 11letno hčerko umorila. Preiskava je izkazala, da ima umrla deklica res prebito lobanjo. Duh in njegova žena sta pa tudi na sumu, da sta že prej, l. 1879. in 1890. umorila dva svoja otroka.

— **Kresnik — narodnjak.** Ni še minulo leto tega, kar je znani Ludovik Kresnik iz Orešnjeveca pri Slov. Bistrici javno zatrjeval, da je dober slovenski narodnjak. To možato zatrjevanje je marsikoga premotilo, da mu je verjel. Sedaj pa poročajo listi, da je ta »narodnjak«

razvil tako hudo agitacijo za popolno pomenjenje ondotnega četrtga in petega razreda ljudske šole, da je zato tudi premotil ostale slovenske občinske zastopnike; in sedaj bobnajo nemški listi, da je zahteva po nemški šoli izšla iz preprostih slovenskih kmetov. No, »narodnjak« Kresnik naj bo zagotovljen, da je s tem svojim korakom odprl oči tudi onim, ki so dosedaj verovali njegovemu zatrjevanju o čistem narodnjaštvu.

— **Deželne volitve na Štajerskem.** Nekatera okrajna glavarstva na Gorenjem Štajerskem so že razpisala volitve volilnih mož. — Neki dunajski list trdi, da so imeli slovenski voditelji za Sp. Štajer zaupni shod, na katerem se je sklenilo enoglasno, da se postavijo za kandidate pri bodočih deželnozborskih volitvah dosedanj poslanci. Glede abstinence pa se je sklenilo po daljši debati, da se prepuste poslancem proste roke. Koliko je na tem resnice, ne vemo. Nekak zaupni shod je bil v Celju.

— **Umor brez vzroka.** Dne 15. julija t. l. je prišel v Petrovče 27letni kretin Janez Sotošek, ki je ušel svoji materi iz Koprivnice. V Petrovčah je nalezl nanj prvi 47letni delavec Anton Mauč. Peljal je slaboumneža k občinskemu tajniku, naj ga zapre, a ta je Mauču svetoval, naj pelje kretina iz občine. Drugo jutro so našli Sotoška mrtvega za neko mejo. Imel je polno ran. Mauč je obstal, da ga je umoril z nožem, ker se mu je slaboumnež zoperstavil. Celjski porotniki so obsodili nečloveškega divjaka v osemletno ječo.

— **Poskušeno zastrupljenje.** Pred mariborskimi porotniki se je vrnila pretečeni četrtek obravnava zoper Janeka in Katarino Fischer iz mesta Maribora, ki sta skušala večkrat z arzenikom zastrupiti svojo prevžitkarico, 74letno Jožeto Kotnik. Žena je dobila 7letno, mož pa 18mesečno ječo.

— **Tečaji za zdravljenje jec-ljajočih otrok.** Po razpisu c. kr. ministrstva za uk in bogočastje se bodo vršili tudi letos na Dunaju štirje tečaji za zdravljenje jec-ljajočih otrok. Teh se morejo udeleževati tudi ljudskošolski učitelji, da se nauče dotične metode. Tečaji bodo trajali pet tednov. Oglasiti se je za udeležitev pri okrajnem šolskem svetu mesta dunajskega uradnim putem najkasneje do 1. oktobra t. l.

— **Javno društveno zborovanje** je priredila včeraj dopoldne v Dachsovi gostilni v Florjanskih ulicah krajna skupina zveze železninskih in kovinskih delavcev v Avstriji. Na shodu je govoril g. Mlinar o sistemu in računanju plač. Pozval je tudi železninske in kovinske delavce, da se bolje organizirajo.

— **Tatvina v Lorberjevi restavraciji.** V noči od 20. na 21. t. m. utihotapil se je v Lorberjevo restavracijo v Kolodvorskih ulicah tat, ki je ulomil v predalnik in vzel iz istega 63 kron. Druga denarja, ki je bil skrit med pismi, tat ni našel, nadalje je ukradel natakarku Ludoviku Floriancu črn svilnat dežnik z nikelnasto palico in z avtomatnim zapiralom, natakarku Ludoviku Vojsku črn suknjič, natakarku Antoniji Jeršanovi za 6 kron drobica, 5 znamk in natakarku Francetu Aleksiču srebrno verižico. Tat je pil tudi pivo in jedel v restavraciji slaščice. Končno je šel tat tudi v prvo nadstropje in ukradel tam pasažirjem čevlje.

— **Napad.** Krojaški pomočnik Franc Garafol, stanujoč v Zgornji Šiški, je bil včeraj zvečer, ko se je vračal z Ivano Jeralovo domov, od treh fantov napaden. Delavec v tobačni tovarni Rudolf Levstek prijel ga je za vrat, da bi ga podrl na tla, delavec na južnem kolodvoru Franc Lokar ga je udaril z volovsko žilo po glavi in mizarski pomočnik Ivan Slamnjak je prišel tema na pomoč z neko korenino. Garafol se je branil in sunil Levstika z nožem v prsi, da ga je nevarno ranil, in Franceta Lokarja pa je sunil v levo ramo in ga lahko poškodoval. Levsteka so prepeljali v bolnico.

— **Z nožem.** Kamnoseški pomočnik Ivan Žibernik, 18 let star, je bil danes ponoči na Glincah pri Št. Vidu napaden. Jedan fant mu je prizadejal več sunkov z nožem v hrbet. Ranjenec je prišel danes sam v bolnico.

— **Nesreča pri podiranju licealnega poslopja.** Prisiljenec Josip Živec je danes dopoldne, stoječ na nekem tramaju, razkopaval zid na licealnem poslopiju. Tram je bil vtaknjen v luknjo v zidu in se je omajal in padel iz luknje. Živec je valed tega padel na tla in zadel z glavo ob ostrino žleba, ki je ležal na tleh in se močno poškodoval. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico.

— **Konji so se splašili** Jakobu Podržaju, hlapcu pri O. Dolencu. Na vozu sedeči vajenec Ivan Schifrer je padel s sodi vred na cesto in se je poškodoval na obeh nogah in na hrbtu. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico.

— **Obe roki zdrobilo** je v soboto dopoldne v papirnici v Vevčah delavcu Francetu Aliču. Pokladal je papir v stroj z valčki. Porinil je roki predaleč v stroj, kateri ga je zgrabil in mu zmečkal roki do členka.

— **Pretep.** Franc Repar, posestnikov sin na Studencu in Franc Virant, delavec ravno tam, sta se včeraj sprla in stepla. Repar je udaril Viranta s kolom po glavi in ga težko ranil. Poškodovanca so prepeljali v bolnico.

— **Božjast je vrgla** danes ponoči na Krakovskem nasipu delavca Jerneja Janscha. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnico.

— **Najnovejše vesti.** Puntikaznjencev v lvovski kaznilnici so se v petek obnovili. Hrušč in vpitje je bilo tako močno, da so prebivalci bližnjih ulic v strahu čakali, kdaj vdero puntarji iz zaporov. Tudi oddelek vojakov je bil pripravljen na dvorišču. — **Atentat z dinamitom.** V Salgotarjanu na Ogrskem je nastala v ondotnem rudniku med Kossuthovo slavnostjo grozna eksplozija. Neki odpušteni rudar je ukradel 47 kg dinamita ter 1500 dinamičnih kopic. Vse to je zažgal na treh mestih v rudniku. K sreči ni bilo tačas delavcev pod zemljo. Rovi so popolnoma zasuti. — **Morilca dr. Tulija Murija,** ki je umoril svojega svaka grofa Bonmartinija, je prišla avstrijska policija v Ali. — **Poskušeni samomor** princa. Ruski princ Vladimir Trubeckoj se je obostrelil baje v popolni pijanosti. Tuji listi so pa poročali, da je samomorilec veliki knez Pavel Aleksandrovič. — **Trem lastnim otrokom** vratove prerezala je zblaznela delavčeva žena Ana Hlaček v Krohu. Potem si je še sama sebi prerezala z britvijo vrat. Mož je našel vse štiri mrtve. — **Učitelja napadel z nožem.** V Kislaku je bil sin nekega kmeta izključen iz šole. Oče pa je šel v šolo ter napadel učitelja z nožem. Ranil ga je smrtonojevno. — **Zagrebski izgredek** pred sodiščem. V soboto je bila prva obravnava zoper ednajstim demonstrantom. Deset jih je bilo oproščenih, in le eden obojen v enoletno ječo. — **Potopil se je v Lizboni čoln** z devetimi francoskimi potniki. — **Strasen dogodek** v cerkvi se je pripetil v Alabami v Ameriki. Med mašo sta se začela dva zamorca pretepati. Vse je planilo proti vratom. Izmed 2000 ljudi so zmečkali 67 oseb. Večina mrtvih so otroci.

— **Kraljica Henrijeta belgijska.** V petek je umrla v Spaa belgijska kraljica Henrijeta, hči nadvojvode Josipa in vojvodinje Marije Virtemberške. Rojena je bila v Budimpešti 23. avgusta 1836, kjer je preživela tudi večino svojih mladostnih let. L. 1855. se je poročila v Schönbrunnu s princem Leopoldom, sedanjim belgijskim kraljem, s katerim je živela v srečnem zakonu. Imela sta sina Leopolda, grofa Hainautskega in tri hčere; najstarejša je Luiza, blazna soproga princa Filipa Koburškega, druga hči Stefaniya je bila od l. 1881. poročena s prestolonaslednikom Rudolfom, a se je kot udova omožila z grofom Elemerjem Lonyayem. Princesinja Klementina je pa še doma pri stariših. Pokojna kraljica je že precej časa bolehal na sru.

— **Defraudanta Jellineka,** ki je poveril pri Länderbanks pet milijonov kron, iščejo doslej zamen. Banka je obljubila, da dá onemu, ki ga dobi 1000 K, na njegovo truplo je razpisala 200 K. Ker so našli v Kremnu ob Dunavu črn klubok, torbič in svrtnik, v katerega žepih so bili papirji na ime Jellineka, je možno, da je res skočil v Dunav. Ali bolj verjetno je, da je hotel Jellinek le svoje zasledovalce premotiti. Ljudje so ga namreč videli v Greifensteinu. Na tamošnji pošti je oddal dve brzojavki. Jellinek ima baje seboj le par sto kron, torej ne bo mogel daleč, ako ga ne podpro njegovi sokrivci. V petek in v soboto ga je iskalo nebroj orožnikov okoli Št. Pöltena, Grafensteina in ob Dunavu. Tudi brat dr. Jellinek ga je pomagal iskati. Defraudacija se je zgodila le radi zanikrne kontrole v banki.

— **5386 motornih vozov.** Kakor javljajo iz Pariza, je na vsem Francoskem že 5386 motornih vozov.

— **Evropskih gledališč** je vseh skupaj 2019. Najmanj jih je na Avstro-Ogrskem, namreč 53, namesto tega pa imamo tem več samostanov.

— **800 kilogramov zlata** uporabi vsako leto ameriški zobozdravniki za plombiranje zobov svojih pacientin.

Telefonska in brzojavna poročila.

Novo mesto 22. septembra Vsled propada v vseh treh razredih v liberalni občinski odbor je odpovedal Perko svojo mesečno podporo 20 krajcarjev tukajšnjemu gasilnemu društvu. Gotovo kot hranilnični ravnatelj ne izstopi, ker mu nese letno nad 800 kron. Vsaj dosedaj se še ni odpovedal. Srečni klerikalci!

Dunaj 22. septembra. „N. Fr. Presse“ trdi, da sta se belgijski kralj in bivša nadvojvodinja Stefaniya, sedanja grofica Lonyay pri krsti kraljice Henriete spoprijaznili. Z druge strani se pa poroča, da je to popolnoma neresnično. Kakor znano, neče kralj več poznati Stefaniye, ker se je poročila z grofom Lonyayem. Ko je kralj izvedel, da je prišla Stefaniya v Spaa in da se mudi pri umrli svoji materi, kraljici Henrieti, ji je dal po njeni sestri princezini Klementini ukazati, da mora takoj zapustiti mesto Spaa. Klementina je to sporočila Stefaniji in ta je tudi nemudoma odpotovala v Bruselj, od koder pojde na Ogrsko. Prišedši v Bruselj, so jo ljudje, ki so je spoznali, simpatično pozdravili. Stefaniya se je jokaje zahvalila z besedami „Merci, merci, mes chers compatriotes“ (Hvala, hvala, dragi moji rojaki). Ljudstvo je na kralja jako nejevoljno. Dasi je vedel, da je kraljica izgubljena, je vendar ni obiskal in prišel šele k nji, ko je bila že v agoniji. Ko je kraljica že bila izgubljena in so zdravniki rekli, da bo živela le še nekaj dni, se je kralj v Luchonu javno zabaval s hazardnimi igrami in lahkoživimi ženskami in se ni zmenil za naznanila, da mu umira žena.

Dunaj 22. septembra. Iz Budimpešte se poroča, da ima danes ogrski ministrski svet sejo, v kateri bo sklepal o proračunu za l. 1903 in o nagodbenih pogajanjih, ki se začno v sredo. Avtrijski ministrski svet je v isti namen sklican na jutri popoldne.

Dunaj 22. septembra. „Neue Fr. Presse“ trdi, da je bil v Spletu napaden in poškodovan ondotni dopisnik tržaškega „Piccolo“, Alojzij Mayer, in sicer zaradi svojih dopisov. Mayer je v „Piccolo“ na vse načine zasramoval Hrvate.

Budimpešta 22. septembra. Kossuthove slavnosti pridejo v parlamentu na razpravo. Opozicionalec Barabas sproži razpravo s posebno interpelacijo, znani razgrajac Pichler pa bo vprašal, zakaj je bilo prepovedano, razobesiti madjarsko trobojnico na kraljevskem dvorcu.

Budimpešta 22. septembra. Za danes je bil napovedan velik ljudski shod, ki naj bi bil protestiral proti „strahopetstvu“ vlade glede Kossuthove slavnosti. Glavni govornik naj bi bil poslanec Polonyi. Vlada je shod prepovedala.

Narodno gospodarstvo.

— **Dobavni razpis.** C. in kr. intendantca 3. kora naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da kupi vojna uprava večje množine žita, kakor: pšenice, rži in ovsu skladiščne kakovosti po trgovskem običaju. Za oddajo blaga so določena naslednja mesta: Gradec, Maribor, Celovec, Beljak, Ljubljana, Trst, Gorica in Pulj. Pismene s kolekom za 1 K kolekovane ponudbe je vložiti pri c. in kr. intendantci 3. kora v Gradcu do najkasneje 2. oktobra 1902, 1/10. ure dopoldne. Naznanilo, ki obsega natančnejše pogoje, roke za oddajo žita in množine, katere je dobaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na upogled.

Slovenoi in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

